

Matteus 5:33-37

We gaan verder met de behandeling van de Bergrede, de langste toespraak van Jezus die in de bijbel is opgetekend. De toespraak begint met de zaligsprekingen, die hebben we inmiddels behandeld, en zal eindigen met de gelijkenis van de man die z'n huis op het zand bouwt. Daarna staat er in het eind van Matt. 7 dat de mensen versteld stonden over Jezus' leer, want Hij leerde als een gezaghebbende en niet als de Schriftgeleerden.

Jezus leert als gezaghebbende, dat zien we ook in de tekst van vandaag. Jezus citeert telkens een gedeelte uit de wet, maar vervolgens legt Hij uit hoe Hij deze wet interpreteert. En dat doet Hij dan met de woorden:.....*maar Ik zeg u...* Daar spreekt gezag uit!

En dat zien we dus ook in vs. 34, *Maar ik zeg u in het geheel niet te zweren.....*

Jezus gaat voor de vierde keer uitleggen wat het verschil is tussen de uitleg van de Schriftgeleerden met hun eigenmachtige uitleg van de Bijbel en Zijn eigen uitleg.

We lezen in de wet van Mozes "*Wanneer een man de Here een gelofte doet of een eed zweert, waardoor hij een verplichting op zich neemt, dan zal hij zijn woord niet schenden; geheel zoals hij het uitgesproken heeft, zal hij doen*" (Numeri 30:2).

Zweren is iets plechtig beloven en God als getuige aanroepen om Hem tot wreker aan te stellen als er wordt gelogen. Een eed moet dus worden beschouwd als de absolute waarheid. Hoewel het zweren van een eed wordt vermeld en geregeld in de wet van Mozes (Deuteronomium 6:13 – er moest bij de naam van de Here worden gezworen), gingen de Joodse leiders ook hier weer voorbij aan het achterliggende principe, namelijk om niet misleidend en leugenachtig te zijn. Het was niet dat ze verplicht waren om een eed te zweren, maar als ze het deden mocht het niet vals zijn. Daarom moesten ze bij de naam van God zweren. "*Gij zult bij mijn naam niet vals zweren en zo de naam van uw God ontheiligen: Ik ben de Here*" Leviticus 19:12. Eén van de dingen die de Here een gruwel zijn, is een valse tong. "*Leugenlippen zijn de Here een gruwel, maar wie trouw handelen, zijn Hem welgevallig*" Spreuken 12:22. De mens moet begrijpen dat hij verantwoordelijk wordt gehouden voor de woorden die hij spreekt.

De Joodse leiders maakten hun eigen onderscheidingen wanneer een gezworen eed betekenis had, en dus moest worden nagekomen, en wanneer niet. Zo zegt Jezus

over hen *“Wee u, blinde wegwijzers, die zegt: Heeft iemand bij de tempel gezworen, dat betekent niets; maar heeft iemand bij het goud van de tempel gezworen, dan is hij gebonden. Gij dwazen en blinden, wat toch is meer, het goud of de tempel, die het goud geheiligd heeft? En heeft iemand bij het altaar gezworen, dat betekent niets; maar heeft iemand bij de gave, die daarop ligt, gezworen, dan is hij gebonden. Gij blinden, immers, wat is meer, de gave of het altaar, dat de gave heiligt? Wie dus gezworen heeft bij het altaar, zweert daarbij en bij alles, wat erop ligt. En wie gezworen heeft bij de tempel, zweert daarbij en bij Hem, die erin woont. En wie gezworen heeft bij de hemel, zweert bij de troon Gods en bij Hem, die daarop gezeten is”* Matteus 23:16-22.

Jezus maakt duidelijk om in het geheel niet te zweren, niet bij de hemel, niet bij de aarde, niet bij Jeruzalem en ook niet bij uw eigen hoofd. Wanneer je ja zegt dan moet dat ja zijn. Wanneer je nee zegt dan moet dat nee zijn. Een simpele ja en nee zijn evenveel verplicht waarheid te zijn als zou er een eed aan gekoppeld worden.

Wanneer wij altijd de waarheid spreken dan hebben wij geen eed nodig. Hoe dwaas kan de mens zijn te denken dat het spreken van waarheid enkel nodig is wanneer men erbij zweert. Jezus waarschuwt ons voor het uitspreken van leugens en valse beloften *“Van elk ijdel woord, dat de mensen zullen spreken, zullen zij rekenschap geven op de dag des oordeels, want naar uw woorden zult gij gerechtvaardigd worden, en naar uw woorden zult gij veroordeeld worden”* Matteus 12:36-37. Burgers van het Rijk in de hemelen dienen een God die niet kan liegen (Titus 2:1) en krijgen de opdracht om evenzo altijd de waarheid te spreken. *“Legt daarom de leugen af en spreekt waarheid, ieder met zijn naaste, omdat wij leden zijn van elkander”* Efeziërs 4:25.

Wat kunnen we leren van deze dingen? Hoe velen zijn er niet die leugentjes om bestwil proberen goed te praten. Hoe velen zijn er niet die beloftes doen, “ik kom gauw een keer langs”, of een zakelijke overeenkomst of een vriendendienst en vervolgens deze belofte niet nakomen. Was hun ja een ja? We worden niet voor niets gewaarschuwd om langzaam te zijn in ons spreken (Jakobus 1:19). *“Wees niet overijld met uw mond, en uw hart haaste zich niet om een woord voor Gods aangezicht uit te spreken; want God is in de hemel en gij zijt op de aarde, laten daarom uw woorden weinige zijn”* (Prediker 5:2,3).

De vraag blijft dan natuurlijk of we dan nooit een eed mogen afleggen?

Er zijn christenen die dat heilig geloven. We hebben echter gezien dat onder het Oude Testament een eed juist met aanroepen van de naam van God dient te gebeuren. Dat hoeft niet altijd, maar als je zweert, doe het dan bij Gods naam en houdt je woord. Ook zien we bijvoorbeeld in de brieven van Paulus dat hij God verschillende keren God als getuige aanroept “*God toch is mijn getuige, hoezeer ik met de ontferming van Christus Jezus naar u allen verlang*” (Filippenzen 1:8).

Op grond daarvan mogen we zeggen dat Jezus hier niet wil zeggen dat we nooit mogen zweren, maar dat we niet onnodig moeten zweren. In onze dagelijkse omgang hoeft het niet nodig te zijn om onze woorden kracht bij te zetten door te zweren. Maar dat neemt niet weg dat een christen geroepen kan worden om een eed af te leggen. In de politiek zien we dat bij de beëdiging de naam van God uitgesproken wordt. In een rechtszaak kan het van je gevraagd worden om een eed af te leggen. Naar mijn mening kun je dat zonder gewetensbezwaar doen. Maar in de onderlinge omgang heb je geen eed nodig als je altijd de waarheid spreekt. Wie dan ‘Ik zweer het je....’ zegt, wekt eerder de indruk dat de keren dat je niet gezworen hebt, je niet de waarheid hebt gesproken. En daar gaat het Jezus hier juist om.

Iemand zei eens ‘Als je altijd de waarheid vertelt hoef je weinig te onthouden’. En dat is ook zo. Wie liegt, overdrijft, of fantaseert zal moeten onthouden wat hij tegen wie gezegd heeft. Het kan niet anders, of je valt een keer door de mand. Christenen, noemen zich volgelingen van Christus. Van Hem wordt gezegd dat Hij de weg, de waarheid en het leven is. Door waarheid te spreken, en door betrouwbaar te zijn door de daad bij je woorden te voegen, ben je een getuige van Jezus Christus, die ons leert dat ons ja ja en ons nee nee moet zijn.

AMEN